

# *Instrumentālā mūzika*

## *Vienkāršās mūzikas formas*

NMV Emīla Dārziņa mūzikas skola

*Mūzikas literatūra 6. klasei*

Sk. Emīls Rusovs

# Perioda forma

- Īsākā mūzikas forma, pabeigta muzikālā doma. To parasti veido 8 taktis, kas tālāk iedalās sekojoši.

PERIODS (8 taktis)							
Teikums (4 taktis)				Teikums			
Frāze (2 taktis)		Frāze		Frāze		Frāze	
Motīvs (1 takts)	Motīvs	Motīvs	Motīvs	Motīvs	Motīvs	Motīvs	Motīvs

# Perioda forma (2)

- Motīvs ir kā īsākā muzikālā doma.
- Periodus iedala.
  - Kvadrātiska uzbūve – periodu veidojošie teikumi ir vienāda garuma.
  - Nekvadrātiska uzbūve – periodu veidojošie teikumi ir atšķirīga garuma.
- Var arī būt:
  - Trīs teikumu periodi.
  - Saīsināti vai paplašināti periodi.
  - Teikumos neiedalāmi periodi.

# Vienkāršās mūzikas formas – divdaļu forma

- Tā sastāv no tematiski radniecīgām daļām, no kurām pirmā ir periods, bet otrā var būt attīstoša.

8 taktis	4 (vai 6, 8) taktis
Tematisms – A, B	Tematisms – A1, B1

Mūzikas piemērs - <https://open.spotify.com/track/744WBttJC108sWMrzD8uBw?si=8b5dfbe7004846c6>

# Vienkāršās mūzikas formas – trijdaļu forma

- Pirmā daļa (ekspozīcija) – tēma.
- Otrā daļa (vidusdaļa) – tematiskā materiāla attīstība vai jauns, kontrastējošs materiāls.
- Trešā daļa – reprīze. Burtiskā vai izmainītā veidā atkārtojas pirmās daļas materiāls.

1. daļa (ekspozīcija)	2. daļa (vidusdaļa)	3. daļa (reprīze)
Tematisms <b>A</b> <b>A</b>	Tematisms <b>B</b> <b>A1</b>	Reprīze <b>A (A1)</b> <b>A</b>

Mūzikas piemērs - <https://open.spotify.com/track/7yQncCbmVIUYC3l9gpvOZF?si=6eab3f5c15204c13>

# Variāciju forma

- Tā veidojas, vairākkārt izklāstot kādu tēmu, ko atkārtojumā (variācijās) sniedz izmainītā veidā.

A, A1, A2, A3, A4..

Mūzikas piemērs - <https://open.spotify.com/track/20rjmiddeCpLu52lwOrdd6?si=506f8b3a80334dcf>

# Rondo forma

- No itāliešu valodas *rondo* – aplis, rotaļa).
- Veidots no galvenās tēmas (refrēna) atkārtojuma un atšķirīgo tematisko materiālu (epizožu) atkārtojuma.
- Ierastā shēma.

**A B A C A**

- Bet var būt arī – A B A C A D A E A utt.
- Vēl var būt noslēdzošais posms – *CODA*.

Mūzikas piemērs - <https://open.spotify.com/track/2o4Z9wDFvUJv2INSgfXtcb?si=d97a78e4b5424bd8>

# Pantu jeb strofu forma

- Visbiežāk sastopama tradicionālajā mūzikā, piemēram, latviešu tautasdziesmās.
- Profesionālajā mūzikā – solodziesmas žanrs, piemēram, komponists Francis Šūberts (1797–1828).
- Izšķir nedalāmo strofu un dalāmo strofu – pants un piedziedājums.
- Katrai no strofām var būt perioda vai vienkārša divdaļu forma.

Mūzikas piemērs - <https://open.spotify.com/track/2CluXepyMTthPKDXaHE11E?si=d79e2c8c62cd4f3a>